

O ISTORIE FASCINANTĂ A SUFLETULUI OMENESC ÎN CALEA LUI SPRE DUMNEZEU

De mult nu am citit o carte care să mă tulbure atât de puternic.

Am citit-o cu sufletul la gură. Am terminat-o de citit și am prins a regreta că lectura s-a sfârșit: însă, după ce am citit-o, nu pot să nu-mi împărtășesc bucuria, satisfacția, pur și simplu gîndurile, impresiile, „bănuielele” cauzate de lectură.

Numai titlul cărții cit face: *Cînd a venit Cel pe Care îl mai așteptăm**. E un roman cu subiect biblic, poate mai exact - evanghelic, de Valeriu Babansky. Recunosc sincer, cu jenă, că nu am mai citit ceva de acest scriitor. Dar viața noastră e plină de surprize – și plăcute, și mai puțin plăcute. În cazul acestei cărți noi a lui V. Babansky am avut parte de o surpriză totală. Aproape că după fiecare pagină lecturată mă întrebam: „Cine a mai scris la noi așa ceva? Cine ar mai putea scrie la fel?”

Este uimitor cu câtă ușurință, și concomitent – cit de persuasiv „navighează” autorul prin istoria tumultuoasă a lumii de acum două milenii, prin istoria creștinismului, prin învățătura creștină, fără de care lumea nu ar fi avut evoluția cunoscută de noi. Precum spunea Dostoevski, omul fără Dumnezeu nu e om. Și dacă s-a clădit totuși o lume, o civilizație ce impresionează și acum, înseamnă că cei mai mulți, pînă la noi, au fost oameni cu Dumnezeu în suflet. Oameni care l-au acceptat și l-au iubit pe Iisus Hristos.

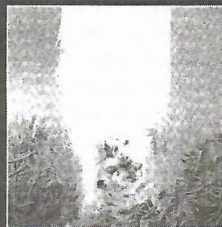
La începuturile creștinismului însă, a fost altfel. Despre aceasta ne povestește și V. Babansky în romanul său. Au

fost destui care nu au vrut sau nu au putut să accepte, nici să iubească pe Fiul Domnului și învățătura lui. Mare a fost traăedia acestora.

Tragic și bolnav, sfirtecat de contradicții este Pontius Pilatus, personajul care, în virtutea unor circumstanțe, a jucat un rol decisiv în istoria omenirii cu două mii de ani în urmă. Ce plin de disperare trebuie să fii ca să exclami ca și Pontius: *dacă aș avea de ales, aș alege să nu mă nasc.*

Valeriu Babansky

CÎND A VENIT CEL PE CARE ÎL MAI AȘTEPTĂM

Trebuie să ai nu numai curaj, cutezanță, dar și har de la Cel de Sus pentru a pătrunde atât de profund și elocvent în acel mister, în acea taină, în acea legendă dar și realitate, care ne luminează, ne ghidează, ne învață, ne iubește și ne iartă – în învățătura Omului, a Cerului și a Pământului – Iisus Hristos. Cunoaștem, în genere, după cele patru Evanghelii, cine a fost și cum a fost Iisus. Însă știm foarte vag realitatea istorică, amănunte de epocă, lupta pe viață și pe moarte între două lumi – cea nouă și cea veche, contradicțiile între învățătura Lui și alte învățături potrivnice vrierii Lui. Cite anuraj, acele importante evenimente și personaje istorice, fără de care este imposibil a cunoaște cu adevărat lumina și întinerul acelei lumi de acum două mii de ani – toate acestea le-am aflat, le-am citit în romanul dlui V. Babansky. Unde e realitate, unde e ficțiune, unde funcționează fantezia, imaginația scriitoricească nu înțeleg, dar nici nu vreau să înțeleg în ce moment mă minte autorul: oricum îl cred, pentru că am impresia că scriitorul a trăit în acea epocă, a fost martorul evenimentelor descrise, ba a și dialogat cu personajele cărții.

Nu-mi pot da seama în ce chip, misterios, dar am rămas la convingerea că autorul ar fi fost prezent la tortura lui Iisus, că i-a citit gândurile lui Pilatus, sau pe cele ale lui Iuda, apoi a ascultat și discuția între Iisus și Iosif din Arimateea, despre iubirea pentru Dumnezeu și pentru aproapele tău. Iar pe la sfârșitul secolului al XX-lea autorul nostru l-a ascultat și pe filozoful georgian Merab Mamardașvili, care continuă gândurile celea enunțate într-o discuție nefixată nicăieri, în nici o Evanghelie: despre faptul că noi suntem gata să suferim veșnic numai ca să nu suferim, despre lipsa voinței istorice de a ne afirma, de a ne realiza și de a reali-

za ceva pînă la capăt.

Cît de actuale și dureroase sunt aceste constatări, cît de valabile sunt ele și pentru poporul nostru. Amănunte semnificative, dialoguri fugare, monologuri interioare ce chinuiesc, gânduri ce fulgeră în goană, reflecții adînci – toate acestea ne plăsmuiesc personaje vii, credibile, captivante, copleșitoare. Narațiunea e alcătuită din fraze lungi, biblice, dar nu și obositoare, plecticoase, ci dimpotrivă: dacă începi a o citi, nu te lași de ea pînă nu o duci la capăt. Ca să începi fraza următoare, apoi și pe cealaltă și tot așa.

Cît a învățat Iisus Hristos, cît a luptat, a iertat, a iubit și a convins, ajungînd la sacrificiul suprem – moartea pe cruce, pentru noi, dar reînviind întru adevăr și credință, arătîndu-ne prin jertfrea de sine calea spre Dumnezeu.

O istorie, fascinantă, a sufletului omenesc în calea lui spre Dumnezeu. Această e, în linii generale, traiectoria romanului și autorul reușește să o ducă cu brio de la un capăt la altul. Care a fost nedumerirea și neîncrederea oamenilor de atunci? Lumea aștepta un Mesia triumfător și autoritar, și nu un Miel suferind, care propovăduia Mila, Iertarea, Dragostea de aproapele și sacrificiul suprem. Însă luîndu-l la întrebări, căutînd să-l provoace la vreun răspuns culpabil, oponenții lui Iisus au putut să-și dea seama că El este în același timp și prudent, echilibrat, practic, perfect cunoscător al măsurii lucrurilor. Această descoperire a adus oamenilor lumina înțelegerii, apoi a acceptării și iubirii de Iisus și de învățătura Sa.

E un segment de istorie și de filozofie creștină aproape necunoscut nouă, celor trecuți prin mașina de tocat a materialismului comunist, a ateismului militant, agresiv, producător de oameni

fără Dumnezeu. Un segment dezvăluit cu multă măiestrie și erudiție de V. Babansky. Am impresia că autorul s-a pregătit toată viața pentru a scrie această carte: a citit masiv, s-a documentat, a gândit, a regândit, a trăit cu adevărat totul ce a scris, totul ce ne povestește atât de impresionant despre cei 12 apostoli și Învățătorul nostru al tuturor. Despre „caracterele lor, virtuțile și cusururile lor (...), năzuințele și dezamăgirile, bucuriile și tristețile lor, și desigur minunile Învățătorului lor, dragostea lui nețărmită și vorbele lui, nu întotdeauna limpezi pentru ei”.

Citesc, grație lui V. Babansky, în premieră o biografie detaliată a lui Iuda. Un personaj puternic, viguros, dar care din copilărie a trecut prin multe nenorociri, începând cu bilbulă sa, de unde probabil i s-au agravat frustrările, sentimentul inferiorității, lumea interioară prăpăstioasă. Lupta cu frustrările l-au făcut să-și piardă simțul realismului. Nu posibilitățile sale reale, ci orgoliul și invidia îl mînuiau continuu. „De ce nu eu, de ce altcineva să fie în față?!” – iată întrebarea care-l chinuia întruna pe Iuda.

De aici a făcut ușor pașii următori, spre ipocrizie, ură, răutate fără margini. Și din acestea s-a plăsmuit trădarea... Trădarea lui Iuda este, pentru creștini, de două mii de ani sinonimul cel mai frecvent al tuturor relelor. Din păcate, „fenomenul Iuda” nu s-a consumat, dimpotrivă, mai mult ca oricînd, poate, el marchează și existența noastră. Obsesia „De

ce nu eu? De ce altcineva să fie în față?”, urmată de „acțiuni concrete” (diferite forme ale trădării - înșelăciune, jaf, furt ș. a. pînă la omucidere) bîntuie cercurile de oameni politici de la noi. De businessmani nici nu face să vorbim. Cu părere de rău, există și în lumea de creație.

Din ură și invidie este construit cel rău – Satan. Cite idei, concepte, viziuni, convingeri – acestea sunt armele luptei între Dumnezeu și Satan, între bine și rău, între lumină și întuneric. E o bătălie grea, pentru minți și suflete, care nu contenește nici azi. Noi să-L așteptăm pe Cel Care va veni cu fiecare clipă trăită întru Dumnezeu, întru credință, adevăr și iubire – acestea am învățat lecturînd cartea dlui Valeriu Babansky, o carte care va completa un mare gol și va ocupa un loc de cinste în literatura noastră.

Iudeii erau atît de convingși că Mesia va veni neapărat încît zilnic la masa comunității, la locul cel mai de cinste, se puneau un tacîm în plus. Pentru Mesia, care putea veni oricînd. Să punem și noi un tacîm în plus la locul de cinste, să ne limpezim gîndurile, năzuințele și prin fapte creștinești să merităm venirea Celui Care a venit și pe Care îl mai așteptăm.

Ninela CARANFIL,
artistă emerită,
actriță la Teatrul Național
„Mihai Eminescu”

* Valeriu Babansky. *Cînd a venit Cel pe Care îl mai așteptăm*: [Roman]. — Chișinău: Ed. Princeps, 2006. — 416 p.